C/2026/3915

1.9.2026

ODPORÚČANIE RADY

z 10. júla 2026

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Bulharska

(C/2026/3915)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/9799 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263 sa stanovujú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorými je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj zabrániť nadmerným deficitom verejných financií. V uvedenom nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním.

(2) Komisia 25. novembra 2025 prijala na základe nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 ([2]) správu o mechanizme varovania na rok 2026, v ktorej Bulharsko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa ľudského kapitálu v Európskej únii a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2026, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny ([3]) 21. apríla 2026 a spoločnú správu o zamestnanosti a odporúčanie týkajúce sa ľudského kapitálu 9. marca 2026.

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25).
([3]) Ú. v. EÚ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti, čo je strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť Únie v nasledujúcich piatich rokoch. Sú v ňom identifikované tri transformačné požiadavky, a to inovácia, dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a bezpečnosť, ktoré sú kritickými piliermi udržateľného hospodárskeho rastu. Kompas konkurencieschopnosti od svojho uverejnenia poskytuje podklady pre prácu v rámci európskeho semestra, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi EÚ, a vytvára sa jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inováciu a odolnosť v celej Únii.

(4) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2026 naďalej vyvíja súbežne so záverečnou fázou vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) ([4]). Pre plnenie politických priorít v rámci európskeho semestra mali zásadný význam plány obnovy a odolnosti spolu s financovaním v rámci politiky súdržnosti, keďže tieto plány boli potrebné na účinné riešenie všetkých výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v nedávnych cykloch, resp. ich významnej podskupiny, pričom odporúčania pre jednotlivé krajiny sa museli zohľadňovať v programoch financovaných z európskej politiky súdržnosti. S blížiacim sa koncom trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutné naďalej zachovať a rozvíjať reformy a investície podporované a vykonávané v rámci tohto mechanizmu, a to najmä tie, ktoré prispievajú k riešeniu výziev identifikovaných v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny.

(5) Komisia 3. júna 2026 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Bulharska na rok 2026. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Bulharsko dosiahlo pri plnení odporúčaní z roku 2025, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Bulharska. Na základe uvedenej analýzy sa v správe o krajine identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Bulharsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Bulharska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(6) Rada 20. júna 2025 na základe posúdenia a odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska ([5]). Tento plán sa vzťahuje na obdobie od roku 2025 do roku 2028 a predstavuje fiškálnu úpravu rozloženú na štyri roky. Rada odporučila tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 6,2 % v roku 2025, 4,9 % v roku 2026, 4,4 % v roku 2027 a 4,0 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným vo vzťahu k východiskovému roku 2024, a to 6,2 % v roku 2025, 11,4 % v roku 2026, 16,3 % v roku 2027 a 21 % v roku 2028.

(7) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu ([6]), pričom Európska rada tento návrh 6. marca 2025 uvítala. V nadväznosti na žiadosť Bulharska prijala Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Bulharsku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov ([7]). Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Bulharsku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť príjmy verejnej správy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Odporúčanie Rady z 20. júna 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Bulharska (Ú. v. EÚ C, C/2025/3700, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3700/oj).

([6]) Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C (2025) 2000 final.

([7]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Bulharsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3961, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3961/oj).

(8) Bulharsko 30. apríla 2026 predložilo svoju výročnú správu o pokroku za rok 2026 ([8]) týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy uvedené v odporúčaniach pre túto krajinu v rámci európskeho semestra. Za rok 2026 však neboli poskytnuté žiadne fiškálne údaje. V tejto výročnej správe o pokroku sa zohľadňujú aj polročné správy Bulharska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([9]).

(9) Rast reálneho HDP v roku 2025 predstavoval 3,1 % a inflácia podľa HICP bola na úrovni 3,5 %. V prognóze Komisie z jari 2026 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 2,5 % v roku 2026 a o 2,2 % v roku 2027, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť v roku 2026 na úrovni 4,2 % a v roku 2027 na úrovni 2,6 %.

(10) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([10]), sa deficit verejných financií Bulharska zvýšil z 3 % HDP v roku 2024 na 3,5 % v roku 2025. Zvýšenie deficitu v roku 2025 odzrkadľuje najmä kombinovaný vplyv zvyšovania platov vo verejnom sektore, najmä v oblasti obrany a bezpečnosti, a zvyšovanie sociálnych výdavkov vrátane automatickej indexácie dôchodkov, ako aj zvýšenie verejných investícií financovaných štátom, úrokových výdavkov a investičných grantov do spoločnosti Bulgarian Energy Holding. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá deficit na úrovni 4,1 % HDP v roku 2026 a na úrovni 4,3 % HDP v roku 2027. Zvyšovanie v rokoch 2026 a 2027 odzrkadľuje najmä pokračujúce štrukturálne zvyšovanie miezd vo verejnom sektore a sociálne dávky, pričom neboli prijaté kompenzačné opatrenia.

(11) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([11]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 2,3 % HDP. Predpokladá sa, že v roku 2026 budú expanzívne, a to na úrovni 1,0 % HDP, a v roku 2027 reštriktívne, a to na úrovni 1,6 % HDP.

(12) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([12]), verejný dlh Bulharska vzrástol z 23,8 % HDP na konci roku 2024 na 29,9 % HDP na konci roku 2025. Zvýšenie miery zadlženosti v roku 2025 odráža najmä kapitálové injekcie do spoločnosti Bulgarian Energy Holding a do Bulharskej rozvojovej banky. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá, že pomer dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zvýši na 32,3 %, pričom do konca roka 2027 dôjde k ďalšiemu zvýšeniu na 35,5 %.

(13) Na základe údajov Eurostatu ([13]) dosiahli celkové výdavky verejnej správy na obranu v Bulharsku v roku 2025 úroveň 1,9 % HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že tieto výdavky zotrvajú v roku 2026 na rovnakej úrovni. To zodpovedá zvýšeniu o 0,6 percentuálneho bodu HDP v porovnaní s referenčným rokom 2024 ([14]).

([8]) Výročné správy o pokroku 2026 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([9]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([10]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

([11]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

([12]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

([13]) Eurostat, výdavky verejnej správy podľa štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG).

([14]) Vymedzenie výdavkov na obranu v rámci NATO sa líši od vymedzenia výdavkov na obranu v rámci COFOG. K rozdielom navyše môže dôjsť aj v dôsledku času zaznamenania výdavkov, najmä v prípade vojenského vybavenia, keďže pri vykazovaní v rámci NATO sa v súvislosti s časom zaznamenania výdavkov neuplatňujú vnútroštátne účtovné pravidlá.

(14) Únia naďalej čelí rizikám v súvislosti s narušením dodávok energie a zvýšenou volatilitou cien, ktoré ešte zhoršuje geopolitické napätie ovplyvňujúce svetové trhy s ropou a plynom. Skúsenosti z energetickej krízy v rokoch 2022 – 2023 ukázali, že rozsiahle a necielené opatrenia prinášajú veľké fiškálne náklady a sú sociálne a ekonomicky neefektívne. Od vypuknutia vojny na Blízkom východe vo februári 2026 Bulharsko prijalo opatrenia fiškálnej politiky na zmiernenie vplyvu vysokých cien energií na domácnosti a podniky ([15]). Predstavujú cielenú mesačnú pomoc pre skupiny osôb s nízkymi príjmami do júna 2026 a cielené dotácie pre dopravcov, ktorí prevádzkujú osobnú dopravu obsluhujúcu malé osady, na rok 2026. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že fiškálne náklady na tieto opatrenia budú v roku 2026 predstavovať menej než 0,1 % HDP. Ak by tieto opatrenia zostali v platnosti do konca roka 2026, podľa odhadov Komisie by fiškálne náklady, ktoré sú s nimi spojené, v roku 2026 predstavovali 0,1 % HDP.

(15) Podľa výpočtov Komisie čisté výdavky v Bulharsku v roku 2025 vzrástli o 12,3 %. Rast čistých výdavkov v roku 2025 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 2,1 % HDP v ročnom vyjadrení. Pri zohľadnení flexibility pre vyššie výdavky na obranu, ktorú poskytuje národná úniková doložka, predstavuje kumulatívna odchýlka čistých výdavkov 1,4 % HDP.

(16) Podľa výpočtov Komisie sa predpokladá, že čisté výdavky v Bulharsku porastú v roku 2026 o 5,5 % a kumulatívne za roky 2025 a 2026 o 18,5 %. Predpokladaný rast čistých výdavkov v roku 2026 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 0,2 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2025 a 2026 spolu, predpokladaná kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je tiež vyššia než odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 2,2 % HDP v kumulatívnom vyjadrení. Pri zohľadnení flexibility pre vyššie výdavky na obranu, ktorú poskytuje národná úniková doložka, ak vezmeme do úvahy roky 2025 a 2026 spolu, predstavuje predpokladaná kumulatívna odchýlka čistých výdavkov 1,6 % HDP.

(17) Komisia 3. júna 2026 prijala správu podľa článku 126 ods. 3 ZFEÚ ([16]). V uvedenej správe sa posudzovala situácia Bulharska z hľadiska kritéria deficitu. V roku 2025 bol deficit pod úrovňou 3 % HDP, keď sa zohľadnilo zvýšenie výdavkov na obranu od roku 2024 na základe národnej únikovej doložky pre oblasť obrany. Na základe prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že deficit v roku 2026 prekročí referenčnú hodnotu 3 % HDP, a to aj po zohľadnení zvýšenia výdavkov na obranu od roku 2024. V správe sa dospelo k záveru, že po náležitom zohľadnení všetkých relevantných faktorov Bulharsko nesplnilo kritérium deficitu. Vzhľadom na toto konštatovanie a po zohľadnení stanoviska Hospodárskeho a finančného výboru, ako sa stanovuje v článku 126 ods. 4 ZFEÚ, Komisia navrhla začať postup pri nadmernom deficite, a to tak, že Rade odporúča, aby prijala rozhodnutie podľa článku 126 ods. 6 ZFEÚ, ktorým sa stanovuje existencia nadmerného deficitu z dôvodu nedodržania kritéria deficitu v roku 2026. Rada 10. júla 2026 prijala takéto rozhodnutie pre Bulharsko ([17]) spolu s odporúčaním ([18]) podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ s cieľom odstrániť nadmerný deficit.

([15]) Ide o stav k dátumu uzávierky prognózy Komisie z jari 2026 (4. mája 2026).
([16]) Správa Komisie vypracovaná v súlade s článkom 126 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, 3. 6. 2026, COM(2026) 302 final.
([17]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2026/1758 z 10. júla 2026 o existencii nadmerného deficitu v Bulharsku (Ú. v. EÚ L, 2026/1758, 1.9.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2026/1758/oj).
([18]) Odporúčanie Rady s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Bulharsku, prijaté 10. júla 2026. Všetky dokumenty týkajúce sa postupu pri nadmernom deficite v prípade Bulharska sa nachádzajú tu: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Bulgaria_en.

(18) Bulharsko čelí dvojitej výzve – zabezpečiť udržateľnosť svojich verejných financií a súbežne s tým zlepšiť spravodlivosť a účinnosť svojho daňového systému. Jedným z kľúčových prvkov systému je paušálna sadzba dane z príjmu vo výške 10 %, ktorá sa uplatňuje bez toho, aby existovala nezdaniteľná časť základu dane, a spolu so zastropovanými príspevkami na sociálne zabezpečenie, čo súhrnne vedie k regresívnej distribúcii daňového zaťaženia tak, že osoby s vysokými príjmami čelia o niečo nižšiemu daňovo-odvodovému zaťaženiu než osoby s nízkymi príjmami. V posledných rokoch došlo k zvýšeniu verejných výdavkov, najmä v oblasti dôchodkov a miezd vo verejnom sektore. Tieto zvýšenia boli často financované skôr krátkodobými, resp. *ad hoc* opatreniami než stabilnými opatreniami štrukturálnej povahy. Znížila sa tak predvídateľnosť fiškálnej politiky a zvýšili sa fiškálne riziká – najmä vzhľadom na to, že sa začínajú prejavovať ďalšie štrukturálne tlaky na výdavky. Pri pohľade do budúcnosti sa očakáva, že kľúčovú úlohu bude zohrávať demografický vývoj. Starnutie obyvateľstva bude vyvíjať trvalý tlak na sociálne výdavky, najmä na dôchodky a zdravotnú starostlivosť, ktorých primeranosť je navyše predmetom obáv. Zároveň je pravdepodobné, že na verejné financie budú mať zaťažujúci vplyv aj dodatočné výdavky súvisiace s posilňovaním vnútroštátnych a kolektívnych obranných spôsobilostí. Ak nedôjde k úpravám príslušných politík, tieto faktory sťažia dodržiavanie fiškálnej disciplíny. Bulharsko zároveň čelí pretrvávajúcim štrukturálnym výzvam na strane príjmov. Daňové príjmy v pomere k HDP zostávajú výrazne pod priemerom EÚ, čo obmedzuje schopnosť krajiny financovať verejné služby a investície. Na výber príjmov má naďalej negatívny vplyv vysoká úroveň daňových nedoplatkov. Tieňová ekonomika Bulharska, ktorá je podľa odhadov jedna z najväčších v Európskej únii, navyše oslabuje dodržiavanie daňových predpisov a obmedzuje príjmovú kapacitu krajiny.

(19) Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonávanie nástrojov financovania Únie, naďalej treba systematicky, zmysluplne a včas zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany, a to aj v kontexte európskeho semestra.

(20) Vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Kohézneho fondu (KF), v Bulharsku naďalej uspokojivo napreduje, najmä pokiaľ ide o výber projektov. Je dôležité zintenzívniť úsilie o zabezpečenie urýchlenej realizácie vybraných projektov a zároveň maximalizovať ich vplyv v praxi. Bulharsko musí zároveň urýchliť vykonávanie Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), keďže príslušné zdroje sa majú vyplatiť do konca roka 2026. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa rýchlo a účinne realizovali nové investície, ktoré Bulharsko identifikovalo vo svojom strednodobom preskúmaní fondov politiky súdržnosti – najmä tie, ktoré súvisia s piatimi prioritami stanovenými v nariadení o strednodobom preskúmaní ([19]).

(21) Východné pohraničné regióny Bulharska čelia dodatočným výzvam, ktoré brzdia ich vyhliadky na hospodársky a sociálny rozvoj, keďže sa zhoršujú existujúce štrukturálne výzvy. V dôsledku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine sa zvyšujú bezpečnostné tlaky, narúša sa cezhraničná hospodárska činnosť a znižuje sa investičná atraktívnosť.

(22) Bulharsko čelí viacerým výzvam v súvislosti s fungovaním a kapacitou verejnej správy a nižších úrovní štátnej správy, digitalizáciou verejných služieb, rámcom spravodlivosti a boja proti korupcii, verejným obstarávaním a regulačnou kvalitou, úrovňou výskumu a inovácií, dekarbonizáciou energetického systému a priemyslu, energetickou chudobou, dopravou a konektivitou, odolnosťou proti zmene klímy, nedostatkom pracovnej sily a zručností, sociálnym začlenením a zdravotnou starostlivosťou.

([19]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1914 z 18. septembra 2025, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania (Ú. v. EÚ L, 2025/1914, 19.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/1914/oj).

(23) Verejná správa naďalej čelí kapacitným obmedzeniam, najmä na nižších úrovniach štátnej správy, pričom sa zdá, že na splnenie očakávaní občanov a podnikov treba vyvinúť ďalšie úsilie. Bulharsko má najnižší podiel štátnych zamestnancov, ktorí sa zúčastňujú na vzdelávaní dospelých, čo bráni rozvoju zručností na celoštátnej i nižšej úrovni verejnej správy. Obce navyše dlhodobo čelia problémom súvisiacim s prilákaním a udržaním kvalifikovaných odborníkov na účely vykonávania iniciatív a projektov financovaných z prostriedkov EÚ, v dôsledku čoho je náročné náležite spravovať finančné prostriedky EÚ. Ďalším obmedzením pri účinnom riadení projektov financovaných z prostriedkov EÚ, ako aj pri zosúlaďovaní priorít v rámci širšej územnej stratégie je fragmentácia procesov riadenia a plánovania na nižšej úrovni štátnej správy. Sprístupnených bolo viacero digitálnych verejných služieb, ktoré podniky a občania pravidelne využívajú, no príležitosti, ktoré ponúka infraštruktúra digitálnej verejnej správy, neboli naplno využité z dôvodu vysokej administratívnej zložitosti a nízkej používateľskej ústretovosti. V snahe odstrániť tieto nedostatky je kľúčovou prioritou naďalej zabezpečovať interoperabilitu na všetkých úrovniach verejnej správy, zjednodušovať a digitalizovať vnútorné pracovné postupy a rozširovať poskytovanie koncových digitálnych verejných služieb. Pokračuje úsilie o zjednodušenie regulácie, zlepšenie regulačných nástrojov a zníženie administratívnej záťaže, no ich vplyv zatiaľ nepriniesol hmatateľné výsledky. Regulačné a administratívne prekážky brániace optimálnemu fungovaniu jednotného trhu ovplyvňujú obchod s tovarom v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru (vrátane cezhraničných logistických reťazcov), ako aj poskytovanie odborných služieb a zakladanie podnikov.

(24) Kľúčom k zachovaniu stabilného a predvídateľného hospodárskeho prostredia založeného na právnom štáte je aj naďalej zintenzívnenie stíhania korupcie. Bulharsko zatiaľ nedosiahlo solídnejšie výsledky v oblasti vyšetrovania a stíhania korupcie, najmä v prípadoch korupcie na vysokej úrovni. Právny rámec upravujúci protikorupčnú komisiu, ktorý bol zavedený v roku 2023, nezabezpečil politickú nezávislosť tohto orgánu a bol zrušený v roku 2026 ešte pred vymenovaním nového vedenia protikorupčnej komisie. Bulharsko podniklo určité kroky v súvislosti s revidovaným protikorupčným rámcom prijatím nového zákona o boji proti korupcii osôb zastávajúcich verejné funkcie. Pre riadne fungovanie súdov i prokuratúry je nevyhnutné zabezpečiť nezávislosť a účinné fungovanie Najvyššej súdnej rady ako samosprávneho súdneho orgánu, a to najmä v prípadoch korupcie na vysokej úrovni. Najvyššia súdna rada funguje na základe mandátu, ktorého platnosť sa v roku 2022 skončila, čo negatívne vplýva na jej legitimitu a znemožňuje jej vykonávať určité funkcie, ako napríklad menovanie nového generálneho prokurátora. Vzhľadom na vedúcu úlohu prokuratúry pri vyšetrovaní trestných činov možno konštatovať, že ak by sa vyriešili nedostatky súvisiace s fungovaním Najvyššej súdnej rady, ešte viac by sa tým podporilo protikorupčné úsilie krajiny.

(25) Konkurencieschopnosť naďalej trpí v dôsledku existencie štrukturálnych nedostatkov v riadení a vykonávaní postupov verejného obstarávania. Podiel priamo zadaných zákaziek a postupov s jediným uchádzačom narastá, čo v kombinácii so značným počtom neúspešných, resp. zrušených zákaziek odrádza uchádzačov od účasti a oslabuje dôveru podnikov v systém a ich vnímanie spravodlivosti. Hoci sa v rámci plánu obnovy a odolnosti realizovali určité procedurálne zlepšenia, na riešenie štrukturálnych nedostatkov je potrebné ďalšie preskúmanie štruktúry riadenia, posilnenie záruk a spolupráce medzi orgánmi verejného obstarávania, ako aj zvýšenie kapacity a odborných znalostí príslušných agentúr. Bulharsko podniklo určité kroky na obnovenie mandátov určitých regulačných orgánov, no obavy týkajúce sa ich nezávislosti zostávajú nevyriešené. Kvalite ich regulačných výstupov stoja v ceste obmedzené zdroje a neprimeraný politický vplyv. V súvislosti s nezávislosťou regulačných orgánov od účastníkov trhu pretrvávajú nedostatočné záruky, a to najmä v odvetviach ako energetika, v ktorých majú štátne podniky významný vplyv. Pokiaľ ide o spravodlivosť, pretrvávajú obavy týkajúce sa fungovania Inšpektorátu Najvyššej súdnej rady a rizika politického vplyvu, keďže jeho mandát sa skončil v roku 2020 a k jeho obnoveniu nedošlo.

(26) Bulharský systém výskumu a inovácií má pred sebou naďalej značné výzvy, keďže verejné a súkromné investície do výskumu a vývoja sú nízke a výrazne pod priemerom EÚ a účinnosť systému trpí v dôsledku roztrieštěného inštitucionálneho prostredia, ako sa uvádza v správe o nástroji podpory v príslušných oblastiach politiky. Napriek pokroku v rámci správy a riadenia – okrem iného prostredníctvom prijatia zákona o výskume a inováciách a zriadenia Rady pre inovácie a výskum – treba naďalej zabezpečiť konzistentné a jasné vykonávanie opatrení. Nejasné navyše zostávajú aj inštitucionálne mandáty výskumných organizácií a inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a výskumné činnosti sú príliš koncentrované v regióne hlavného mesta, čo prehlbuje regionálne rozdiely. Napriek určitým zlepšeniam komercializácii výsledkov výskumu bránia slabé prepojenia medzi akademickou obcou a podnikmi, ako aj slabo rozvinutý ekosystém transferu technológií. Hoci sa z fondov politiky súdržnosti podporuje nové centrum transferu technológií a v oblasti digitálnej transformácie MSP dochádza k postupnému zlepšovaniu, ak sa má dosiahnuť výraznejší vplyv inovácií, do výskumu a vývoja treba investovať viac prostriedkov z verejných i súkromných zdrojov a zároveň treba jednoznačnejšie zadefinovať mandát jednotlivých inštitúcií a posilniť mechanizmy komercializácie.

(27) Veľkoobchodné ceny elektriny v Bulharsku naďalej patria medzi najvyššie v EÚ. Vďaka postupnému ukončovaniu zmlúv o nákupe elektriny a záväzkov vyplývajúcich zo služieb vo verejnom záujme, ktorými sa priamo podporujú uhoľné elektrárne, sa v oblasti znižovania závislosti od fosílnych palív pri výrobe elektriny dosiahol určitý pokrok, no pri uspokojovaní dopytu je elektrizačná sústava v Bulharsku naďalej závislá od týchto elektrární. Zavádzanie kapacít na výrobu solárnej energie bolo síce rozsiahle, no nesprevádzalo ho rovnako ambiciózne zavádzanie kapacít v oblasti veternej energie na pevnine a na mori – a to aj napriek tomu, že Bulharsko má v tejto oblasti značný potenciál. Očakávané zavedenie veľkých kapacít na uskladňovanie energie v batériách môže v kombinácii s posilnením distribučných sústav, ktoré si vyžadujú modernizáciu a dodatočnú kapacitu, umožniť flexibilnejšie a dekarbonizované dodávky elektriny. V prípade zlepšenia flexibility dopytu by maloobchodné ceny pre domácnosti lepšie reagovali na veľkoobchodné cenové signály a ďalej by sa rozvinulo inteligentné meranie. Flexibilná ponuka a dopyt sú potrebné na zníženie závislosti od fosílnych palív a dekarbonizáciu elektrizačnej sústavy, čo povedie k dostupnejším cenám elektriny, výrobe dodatočnej energie z obnoviteľných zdrojov, resp. z nízkouhlíkových zdrojov, a k lepším sústavám. Zreformovať treba spoločnosť Bulgarian Energy Holding, ktorá zahŕňa bulharské štátne podniky naprieč odvetvím výroby energie z nízkouhlíkových zdrojov (jadrová energia, vodná energia), aktíva v oblasti fosílnych palív (uhoľná elektráreň a ťažba uhlia, ako aj aktíva v oblasti zemného plynu) a regulované aktíva (prevádzkovatelia prepravnej siete), aby došlo k zvýšeniu jej transparentnosti a rozptýleniu obáv týkajúcich sa krížových dotácií na uhoľné aktíva. Táto reforma by umožnila regulovaným subjektom, najmä PPS pre elektrinu, zamerať sa na svoju hlavnú činnosť a podporiť odklon od činností v oblasti uhlia, a tým znížiť závislosť od fosílnych palív.

(28) Systémy diaľkového vykurovania v Bulharsku naďalej závisia od zemného plynu a uhlia a iných palív s emisiami skleníkových plynov. Hoci sa dosiahol pokrok pri postupnom rušení dotácií na fosílne palivá na výrobu elektrickej energie, nevyriešené zostávajú dotácie na diaľkové vykurovanie, v súvislosti s ktorými neexistujú plány na ich postupné rušenie pred rokom 2030. Za prioritu postupného rušenia by sa mohli považovať dotácie na fosílne palivá, ktorými sa cielene nerieši energetická chudoba ani skutočné problémy v oblasti energetickej bezpečnosti a ktoré bránia elektrifikácii a nie sú rozhodujúce pre konkurencieschopnosť priemyslu. Výkupné tarify pre zariadenia kombinovanej výroby elektriny a tepla, ktoré zásobujú siete diaľkového vykurovania, predlžujú ekonomickú životaschopnosť výroby tepla z fosílnych palív a odďaľujú modernizáciu výrobných a sieťových aktív podľa noriem vysokej účinnosti. Reformou týchto taríf by sa uvoľnil fiškálny priestor, ktorý by sa mohol presmerovať na dekarbonizáciu diaľkového vykurovania a cielenú podporu energeticky chudobných domácností.

(29) Energetická chudoba zostáva v Bulharsku štrukturálnou výzvou, ktorá je spôsobená nedostatkom podporných mechanizmov zameraných na osoby v najväčšej núdzi, v dôsledku čoho je podiel ľudí, ktorí nie sú schopní udržiavať svoje domovy primerane teplé, výrazne nad priemerom EÚ. Hoci sa podpora v súčasnosti zameriava na všeobecne zamerané opatrenia, ako sú všeobecne nízke regulované maloobchodné ceny elektriny a výkupné tarify pre zariadenia kombinovanej výroby elektriny a tepla zásobujúce siete diaľkového vykurovania, cielená pomoc naďalej zaostáva. Toto neefektívne využívanie fiškálnych zdrojov spôsobuje, že najzraniteľnejšie domácnosti sú nechránené, čo poukazuje na potrebu riešiť energetickú chudobu tak, že sa navrhnú primerané a cielené opatrenia v príslušných oblastiach politiky.

(30) Napriek obmedzenému pokroku pri zlepšovaní energetickej efektívnosti v priemysle je naďalej nesmierne dôležité pokračovať v znižovaní spotreby energie u priemyselných používateľov, keďže energetická náročnosť bulharského výrobného sektora zostáva jednou zo štyroch najvyšších v Únii. Značný podiel priemyselných emisií skleníkových plynov (45 % v porovnaní s priemerom EÚ na úrovni 35 %) navyše pochádza z procesov, ktoré nesúvisia s energiou, čo zdôrazňuje potrebu komplexných opatrení na dekarbonizáciu nad rámec samotnej energetickej efektívnosti. Urýchlenie dekarbonizácie priemyslu – najmä vo výrobných odvetviach s vysokými emisiami – by prispelo k zvýšeniu konkurencieschopnosti a zároveň k zníženiu závislosti od zdrojov a energie spojených s vysokými emisiami skleníkových plynov.

(31) Medzi odvetvia s najvyššími emisiami skleníkových plynov v Bulharsku v roku 2023 naďalej patrí doprava, zatiaľ čo využívanie elektrických vozidiel zostáva výrazne pod priemerom EÚ, v roku 2024 to bolo 0,56 %. Nabíjacia infraštruktúra sa zavádza pomalým tempom, pričom zavedených je menej než 15 % elektrickej nabíjacej infraštruktúry, ktorá má byť k dispozícii do roku 2030. Nedostatok infraštruktúry verejnej dopravy vedie k problémom s prepojenosťou, najmä na severe krajiny. Treba prijať ďalšie opatrenia na urýchlenie investícií do infraštruktúry verejnej dopravy, modernizáciu železničnej infraštruktúry, a to aj elektrifikáciou systému ERTMS, a na rozšírenie nabíjacej infraštruktúry pre elektrické vozidlá tak, aby sa súčasne účinne presadzovali opatrenia v oblasti bezpečnosti cestnej premávky a zlepšenia prepojenosti na severe krajiny a cezhranične, konkrétne dokončením siete TEN-T.

(32) Bulharsko je naďalej zraniteľné vzhľadom na čoraz intenzívnejšie klimatické riziká (najmä záplavy, suchá a klesajúca hladina vôd), ktoré predstavujú výzvy pre hospodársku a spoločenskú odolnosť krajiny. Zmena klímy odhaľuje vysokú zraniteľnosť dopravnej infraštruktúry krajiny. Kvalita vodohospodárskej infraštruktúry je naďalej nízka, pričom veľmi vysoké straty a dodržiavanie pravidiel v oblasti čistenia odpadových vôd výrazne zaostávajú za požiadavkami EÚ, čo poukazuje na pretrvávanie nedostatkov vo vodnom a odpadovom hospodárstve. Národný adaptačný rámec poskytuje základ pre to, aby sa mohli prijať príslušné opatrenia, no jeho vykonávanie je naďalej nerovnomerné v dôsledku roztrieštenej správy a riadenia v oblasti klímy a všeobecnejších inštitucionálnych nedostatkov vrátane neexistencie povinného posudzovania klimatických rizík. Ďalšie opatrenia – vrátane opatrení podporených z politiky súdržnosti – sú zamerané na zlepšenie vodohospodárskej a odpadovej infraštruktúry a posilnenie odolnosti proti zmene klímy. Investície však zostávajú pod priemerom EÚ a zavádzanie riešení blízkych prírode a poistné krytie proti rizikám súvisiacim s klímou sú naďalej obmedzené, čo obmedzuje udržateľné využívanie zdrojov a celkovú odolnosť vrátane odolnosti morských ekosystémov.

(33) Vzhľadom na kľúčovú úlohu ľudského kapitálu pri posilňovaní konkurencieschopnosti a strategickej autonómie Únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty prijali opatrenia na urýchlené riešenie štrukturálnych výziev súvisiacich s ľudským kapitálom v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré bránia konkurencieschopnosti. K vykonávaniu odporúčania Rady týkajúceho sa ľudského kapitálu v Únii môžu prispieť aj odporúčania na rok 2026 adresované Bulharsku.

(34) Slabé výsledky Bulharska v oblasti základných zručností odhaľujú štrukturálne výzvy, ktoré obmedzujú rozvoj ľudského kapitálu a konkurencieschopnosť. Približne polovica mladých ľudí vo veku 15 rokov nedosahuje v Bulharsku minimálnu úroveň základných zručností, čo je približne dvojnásobok priemeru EÚ. Nedostatočná výkonnosť súvisí s nedostatkami v učebných osnovách a kvalite výučby. Prístupy založené na kompetenciách a orientované na žiaka sa stále využívajú nedostatočne, pričom až príliš malý dôraz sa kladie na rozvoj základných zručností a na kompetencie v oblasti vedy, technológie, inžinierstva a matematiky (STEM). Účasť na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve je naďalej nízka a nerovnomerná medzi rôznymi regiónmi, čo obmedzuje vzdelávanie v ranom detstve a prispieva k nerovnostiam. Obzvlášť postihnuté sú znevýhodnené skupiny vrátane rómskych detí. Bulharské vysokoškolské vzdelávanie napriek nedávnemu úsiliu naďalej čelí značným výzvam pri rozvoji vysokokvalifikovaných talentov, najmä v oblasti STEM, čo má vplyv na produktivitu a inovácie. Kvalita výučby napriek nedávnemu úsiliu naďalej trpí nedostatkom učiteľov, najmä v oblasti STEM, nedostatočnými a necielenými príležitosťami na profesijný rozvoj, ako aj slabým prepojením medzi výkonnosťou a odmeňovaním.

(35) Bulharský trh práce bol v roku 2025 naďalej napätý, pričom miera zamestnanosti sa zvýšila na 77 %, čo je mierne nad priemerom EÚ. Súbežne s tým už tretí rok po sebe došlo k zníženiu celkovej zamestnanosti, čo korešponduje so širšími demografickými trendmi, zatiaľ čo nezamestnanosť zostala na historickom minime na úrovni 3,5 %. Nedostatok pracovnej sily pretrvával i napriek určitým náznakom slabšieho dopytu, pričom zamestnávatelia stále hlásia potrebu viac než 230 000 ďalších pracovníkov. Pretrvávajú výrazné regionálne rozdiely, pričom rozdiely v zamestnanosti medzi regiónmi s najlepšími a najhoršími výsledkami dosahujú viac než 10 percentuálnych bodov. Podiel mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET), zostal v porovnaní s priemerom EÚ vysoký, a to najmä pri osobách so zdravotným postihnutím a Rómami. Výsledky na trhu práce zostali nerovnomerné aj v prípade zraniteľných skupín: rozdiel v zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím bol stále veľký a napriek výraznému pokroku v posledných rokoch zamestnanosť Rómov naďalej zaostávala za celoštátnym priemerom, zatiaľ čo miera NEET medzi mladými Rómami zostala na úrovni 46 %.

(36) Konkurencieschopnosť naďalej brzdí nedostatok zručností. Hoci sa podiel ľudí aspoň so základnými digitálnymi zručnosťami v roku 2025 zvýšil, zostal hlboko pod priemerom EÚ, čo obmedzuje výkonnosť trhu práce a prístup k online službám a zároveň predstavuje riziko výraznejších sociálnych a regionálnych rozdielov. Podiel odborníkov v oblasti IKT je mierne pod priemerom EÚ a zavádzanie umelej inteligencie v podnikoch bolo stále skromné. Napriek priebežnému zavádzaniu reforiem v oblasti OVP a pomerne vysokej účasti na vyššom sekundárnom OVP možno konštatovať, že pretrvávanie nesúladu medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami má na výsledky v tejto oblasti naďalej negatívny vplyv, keďže miera zamestnanosti absolventov OVP je stále pod priemerom EÚ a nie je dostatočne zosúladená s dopytom na trhu práce. Bulharsko naďalej výrazne zaostáva za priemerom EÚ, pokiaľ ide o mieru účasti na vzdelávaní dospelých, a to aj medzi dospelými osobami, ktoré aktuálne majú prácu. Ak by sa tieto výzvy začali riešiť, prispelo by to aj k zlepšeniu kvality pracovných miest.

(37) Bulharsko naďalej čelí štrukturálnym výzvam v súvislosti so znižovaním chudoby, nerovnosťou a sociálnou ochranou. Došlo k posilneniu systému sociálnej ochrany, keďže prebehla reforma systému minimálneho príjmu, čomu sekundoval rast miezd, čo zase podporilo príjmy domácností a posilnilo základňu financovania pre sociálne poistenie. Dlhodobý vplyv reformy na primeranosť a pokrytie však ešte vyhodnotený nebol. Podiel ľudí ohrozených chudobou sa znížil, no naďalej je vysoký, najmä v prípade zraniteľných skupín, z čoho vyplýva, že vplyv sociálnych transferov na znižovanie chudoby je obmedzený. Miera chudoby zamestnaných sa znížila, no v rámci EÚ zostáva na najvyššej úrovni. Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia u Rómov a osôb so zdravotným postihnutím bola obzvlášť vysoká (78,3 %, resp. 43,8 %) a miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia u detí je naďalej výrazne nad priemerom EÚ. Prístupnosť, cenová dostupnosť a kvalita sociálnych služieb sa zlepšujú vďaka cieleným reformám týkajúcim sa kvality a mapovania sociálnych služieb, čo poukazuje na pokrok pri realizácii prechodu od inštitucionalizovanej ku komunitnej a domácej starostlivosti. Potreby sociálnych služieb, najmä v oblasti dlhodobej starostlivosti, sú však naďalej vysoké a pretrvávajú problémy. Rýchlo starnúca spoločnosť vyvíja značné tlaky na už teraz vysoký dopyt po starostlivosti o starších ľudí, pričom personálu je nedostatok ([20]).

(38) Bulharsko naďalej čelí veľkým prekážkam v prístupe k zdravotnej starostlivosti, čo má negatívny vplyv na strednú dĺžku života a mieru odvrátiteľnej a liečiteľnej úmrtnosti. Systém zdravotnej starostlivosti sa naďalej výrazne opiera o nemocničnú starostlivosť, pričom na ambulantnú starostlivosť, primárnu zdravotnú starostlivosť a prevenciu chorôb je určený len veľmi nízky podiel výdavkov, a to aj napriek vysokému počtu nemocničných lôžok, vysokej miere prepúšťania pacientov z nemocnice a pomerne nízkej obsadenosti a priemernej dĺžke pobytu. Namiesto toho, aby model platieb podnecoval starostlivosť prispôsobenú individuálnym potrebám, stimuluje štandardizovanú nemocničnú liečbu. Prístup k starostlivosti je v kontexte starnúcej pracovnej sily zároveň ďalej obmedzený nedostatkom a nerovnomerným rozložením zdravotníckych pracovníkov, najmä zdravotných sestier. Významnou prekážkou prístupu k starostlivosti zostávajú aj vysoké priame platby, pričom Bulharsko zaznamenalo najvyšší podiel takýchto platieb na celkových výdavkoch na zdravotnú starostlivosť v EÚ spolu s vysokým podielom súkromných výdavkov na ambulantnú starostlivosť. Prístup k zdravotnej starostlivosti ďalej sťažuje pomalé a nerovnomerné využívanie služieb elektronického zdravotníctva medzi pacientmi a zdravotníckymi pracovníkmi.

([20]) SWD(2026)122 – *Second-stage country analysis on social convergence in line with the Social Convergence Framework (SCF)* (Analýza jednotlivých krajín v druhej fáze týkajúca sa sociálnej konvergencie v súlade s rámcom sociálnej konvergencie), 2026.

(39) Vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami členských štátov eurozóny a ich kolektívny príspevok k fungovaniu hospodárskej a menovej únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty eurozóny prijali opatrenia na plnenie odporúčania o hospodárskej politike eurozóny na rok 2026, a to aj prostredníctvom svojich plánov obnovy a odolnosti. V prípade Bulharska odporúčanie 1 pomáha pri vykonávaní prvého, druhého a tretieho odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie 2 pomáha pri vykonávaní štvrtého odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie 3 pomáha pri vykonávaní siedmeho a deviateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny, odporúčanie 4 pomáha pri vykonávaní siedmeho odporúčania týkajúceho sa eurozóny a odporúčanie 5 pomáha pri vykonávaní piateho odporúčania týkajúceho sa eurozóny,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Bulharsko v rokoch 2026 a 2027 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 10. júla 2026, s cieľom odstrániť nadmerný deficit a zároveň využiť flexibilitu podľa národnej únikovej doložky, ktorú aktivovala Rada. Posilniť celkové výdavky na obranu a bezpečnosť a pripravenosť a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby a efektívnosť výdavkov, ako aj postupnú úpravu rozpočtu s cieľom udržiavať výdavky na obranu na štrukturálne vyššej úrovni. Zabezpečiť, aby opatrenia prijaté na zmiernenie vplyvu zvýšenia cien energií boli dočasné, zamerané na ochranu zraniteľných domácností alebo na riešenie potrieb energeticky náročných podnikov, aby sa zachovali stimuly na úspory energie a aby sa zabezpečilo, že ich fiškálne náklady budú zlučiteľné so záväzkami vyplývajúcimi z fiškálneho rámca EÚ. Prijať opatrenia na riešenie tieňovej ekonomiky, a to aj znížením motivácie nahlasovať nižší než skutočný príjem, resp. ho nenahlasovať, a zvýšiť spravodlivosť daňového systému, ako aj jeho schopnosť generovať príjmy. Posilniť výber daní, a to aj zlepšením vymáhania nedoplatkov, podporou dodržiavania daňových predpisov a rozšírením príjmovej základne.

2. Zabezpečiť kontinuitu reforiem a investícií realizovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Zintenzívniť úsilie o vykonávanie programov politiky súdržnosti, vo vhodných prípadoch na základe prerozdelenia prostriedkov na strategické priority a flexibility, ktoré sa dohodli v kontexte strednodobého preskúmania rámca politiky súdržnosti. Riešiť jedinečné výzvy v oblasti sociálno-ekonomickej situácie, bezpečnosti a civilnej pripravenosti, ktoré postihujú regióny na východnej vonkajšej hranici EÚ, čo zahŕňa aj potrebu investovať do infraštruktúry dvojakého použitia.

3. Zlepšiť fungovanie verejnej správy, najmä na nižších úrovniach štátnej správy, a to zjednodušením regulácie a zlepšením regulačných nástrojov; zefektívnením a digitalizáciou pracovných postupov a služieb, zvýšením interoperability na všetkých úrovniach verejnej správy a ďalším rozvojom zručností štátnych zamestnancov. Zefektívniť protikorupčné opatrenia, najmä v prípadoch korupcie na vysokej úrovni, a to aj posilnením nezávislosti a účinného fungovania Najvyššej súdnej rady. Zlepšiť kvalitu a účinnosť postupov verejného obstarávania a posilniť nezávislosť a fungovanie regulačných orgánov. Zvýšiť vplyv a účinnosť verejných investícií do výskumu a vývoja.

4. Ešte viac dekarbonizovať elektrizačnú sústavu a znížiť závislosť od výroby energie z fosílnych palív, a to aj podporou zavádzania výroby veternej energie, umožnením flexibilizácie ponuky a dopytu, modernizáciou infraštruktúry elektrizačnej sústavy na úrovni distribúcie a reformou správy a riadenia štátnych podnikov v odvetví energetiky s cieľom zlepšiť transparentnosť. Podporovať modernizáciu systémov diaľkového vykurovania postupným rušením dotácií na fosílne palivá. Bojovať proti energetickej chudobe prostredníctvom cielených opatrení. Podporovať dekarbonizáciu priemyslu. Podporovať zavádzanie čistej mestskej, verejnej a železničnej dopravy, a to aj urýchlením investícií do rozvoja potrebnej infraštruktúry a prepojenosti na severe krajiny. Zlepšiť odolnosť proti zmene klímy, odolnosť vodných zdrojov a odpadové hospodárstvo.

5. Posilniť učenie sa založené na kompetenciách. Ďalej zlepšovať kvalitu výučby odbornou prípravou učiteľov založenou na potrebách. Zlepšiť kvalitu vzdelávania a odbornej prípravy a ich relevantnosť pre trh práce a inkluzívnosť. Zvýšiť zamestnanosť nedostatočne zastúpených skupín. Posilniť nadobúdanie zručností vrátane vzdelávania dospelých s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť. Riešiť sociálne začlenenie zlepšením prístupu k lepšie integrovaným službám zamestnanosti a sociálnym službám a ku komunitnej dlhodobej starostlivosti, ako aj poskytovaním účinnejšej podpory minimálneho príjmu. Posilniť účinnosť a dostupnosť systému zdravotnej starostlivosti, a to aj prerozdelením zdrojov z nemocničnej starostlivosti do ambulantnej starostlivosti, znížením priamych platieb a riešením nedostatku a nerovnomerného rozloženia zdravotníckych pracovníkov v krajine.

V Bruseli 10. júla 2026

Za Radu

predseda

S. HARRIS